

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 20.100774
inlichtingen bij R. Bruggeman
doorkiesnummer (070) 326 1596

Implementatie Omgevingswet

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Omgevingswet

datum 12 januari 2021
bijlage(n) 1

1. Inleiding

De invoering van de Omgevingswet is met een jaar uitgesteld en nu gepland op 1 januari 2022. Om op die datum volgens de Omgevingswet te kunnen werken, dienen er in 2021 door uw raad een aantal richtinggevende keuzes en uitspraken te worden gedaan. Hierover gaan wij dit jaar met u op een aantal momenten in gesprek¹.

In voorbereiding daarop ontvangt u deze brief, waarin wij ingaan op;

- de omgevingsvisie
- het omgevingsplan
- vergunningverlening en digitalisering;
- participatie;
- overig.

2. Kern informatie

De Omgevingsvisie

Belangrijke instrumenten in het kader van de Omgevingswet zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De omgevingsvisie omvat de integrale visie en het integrale beleid voor alle aspecten van de fysieke leefomgeving voor de (middel)lange termijn. Het is de opvolger van de structuurvisies en sectorale nota's zoals de mobiliteitsvisie en het milieubeleidsplan. De omgevingsvisie bevat geen bindende regels voor inwoners, wel voor uw raad en het college. Er kan alleen inhoudelijk onderbouwd van worden afgeweken. Uw raad dient voor 31 december 2024 deze omgevingsvisie te hebben vastgesteld. Dit betekent dat er nog een behoorlijke voorbereidingstijd is.

Toch willen wij in het derde kwartaal van 2021 met uw raad een eerste informatieve bijeenkomst beleggen over de omgevingsvisie. Hierin zullen we de uitgangspunten die gehanteerd kunnen worden bij het opstellen van de omgevingsvisie met u bespreken. Hierbij wordt in ogenschouw genomen dat uw raad de kaders en het strategisch beleid van de gemeente vaststelt en toetst en controleert of het college het beleid volgens afspraak en naar tevredenheid uitvoert. We nemen de in 2016 vastgestelde Stadsvisie als vertrekpunt en bezien welke aanvullende stappen noodzakelijk zijn om te komen tot een Rijswijkse Omgevingsvisie.

¹ Zie ook de bijlage 'Spoorboekje raad en omgevingswet'

In essentie blijft de rolverdeling tussen uw raad en het college na de invoering van de Omgevingswet onveranderd. Wel is uw raad onder het regime van de Omgevingswet nadrukkelijker belast met de hoofdlijnen en het toezicht op het beleidsproces. Het college krijgt meer bevoegdheden bij de uitvoering van het beleid. Met het bestaand raadsinstrumentarium (het indienen van amendementen, moties, schriftelijke/mondelinge vragen, interpellatie, recht van onderzoek en initiatief en de actieve informatieplicht van het college van B&W) kan uw raad ook onder de Omgevingswet vinger aan de pols houden en in de gewenste ontwikkelrichting sturen.

Het omgevingsplan

De omgevingsvisie vormt de basis voor het omgevingsplan. Het omgevingsplan is de opvolger van de huidige bestemmingsplannen en (onderdelen van) verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan is breder, integraler en bevat alle regels voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Ook het omgevingsplan wordt door uw raad vastgesteld. Het omgevingsplan is bindend voor inwoners, bedrijven en andere overheden.

Anders dan het bestemmingplan bevat het omgevingsplan (bijna) alle regels voor de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Ook kunnen bijvoorbeeld regels voor duurzaamheid en gezondheid in het omgevingsplan worden gesteld. Door deze regelgeving samen te voegen in één document ontstaat er eenvoud, eenduidigheid en samenhang.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt (1 januari 2022) krijgt elke gemeente een (tijdelijk)omgevingsplan. Dit bestaat uit de huidige bestemmingsplannen, beheersverordeningen en de zogenoemde bruidsschat. De bruidsschat is de naam die gegeven is aan circa 600 regels die vanuit het Rijk worden overgeheveld naar de gemeente. Het betreffen voornamelijk regels over milieubelastende activiteiten (geur, geluid en trillingen) en regels over bouwwerken. Alle gemeenten hebben de verplichting om dit tijdelijke omgevingsplan om te bouwen naar een omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet. Dit houdt in dat de planologische regels, de bruidsschatregels en ook alle regels in gemeentelijke verordeningen die de fysieke leefomgeving wijzigen (zoals bijvoorbeeld delen van de APV en de bouwverordening) geïntegreerd moeten worden in het omgevingsplan. In deze gemeentelijke verordeningen staan echter niet alleen maar regels die de fysieke leefomgeving betreffen. Het is daarnaast wellicht ook niet nodig of wenselijk dat alle regels worden ondergebracht in het uiteindelijke omgevingsplan.

Om hierin overzicht te creëren is ervoor gekozen om een zogenoemde Verordening fysieke leefomgeving op te stellen. Hierin worden alle regels ten aanzien van de fysieke leefomgeving gebundeld, die nu in verschillende verordeningen staan. De regels die niet toezien op de fysieke leefomgeving worden in de 'achterblijvende verordeningen' geordend en opnieuw vastgesteld. De voorbereidingen voor dit project zijn inmiddels ingezet. Er wordt naar gestreefd de Verordening Fysieke Leefomgeving, alsmede de achterblijvende verordeningen in maart 2021 af te ronden. Wij gaan u in het tweede kwartaal van 2021 verder informeren over de uitkomsten van deze exercitie.

Het ombouwen van het tijdelijke omgevingsplan naar een omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet is een technisch-juridisch complex proces dat diverse besluiten van uw raad vergt. Om dit proces in goede banen te leiden wordt een plan van aanpak geschreven. In het eerste kwartaal van 2021 willen wij u nader informeren over dit plan van aanpak. Hierbij willen wij u onder meer informeren over de keuzes die uw raad kan maken bij het opstellen van het omgevingsplan. Het gaat hierbij onder meer over de volgende aspecten:

- juridisch/inhoudelijk/beleidsmatige afwegingen bij het stellen van regels;
- structuur en opbouw van het omgevingsplan;
- de aanpak om het omgevingsplan (al dan niet stapsgewijs) op te bouwen van tijdelijk plan naar het omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet; (bijv. gebiedsgericht of themagericht);
- hoe om te gaan met de regels uit de bruidsschat;
- het participatieproces;
- door u te nemen besluiten die van belang zijn bij de voorbereiding op het omgevingsplan en die zich onder meer richten op delegatie, advies en instemmingsrecht en de verplichting tot het toepassen van participatie bij een vergunningaanvraag.

De door u te nemen besluiten die van belang zijn bij de voorbereiding op het omgevingsplan (en die zich onder meer richten op delegatie, verplichte participatie en de eerder genoemde Verordening Fysieke Leefomgeving) zullen wij in het tweede kwartaal van 2021 aan u voorleggen.

In het derde kwartaal van 2021 zullen wij met u in gesprek gaan over de wijze waarop wij het tijdelijke omgevingsplan willen gaan ombouwen naar een omgevingsplan in de zin van de Omgevingswet.

Vergunningverlening en digitalisering

Bij de start van de invoering van de Omgevingswet in Rijswijk is als ambitie uitgesproken om op de invoeringsdatum te voldoen aan de wettelijke minimumeisen die de Omgevingswet op dat moment stelt. Dit betekent in de praktijk dat de gemeente klaar moet zijn om op 1 januari 2022 vergunningsaanvragen die zich richten op activiteiten die de fysieke leefomgeving beïnvloeden in behandeling kan nemen en kan afhandelen op de wijze waarop de Omgevingswet dat voorschrijft. Om dit te realiseren, dienen werkprocessen op het gebied van vergunningverlening te worden heringericht en dient de digitale ondersteuning gereed te zijn. Bovendien is het noodzakelijk dat de gemeente aangesloten is op het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd en de planning is dat uiterlijk in het 3^e kwartaal 2021 deze activiteiten zijn afgerond.

Participatie

Nieuw in het kader van de Omgevingswet is dat van inwoners een sterke betrokkenheid en eigen initiatief worden verwacht bij de fysieke leefomgeving. Niet alleen bij het ontwikkelen van een visie op de omgeving, maar ook bij het oppakken van initiatieven en het zoeken van draagvlak daarvoor bij betrokkenen. Dat past bij de algemene maatschappelijke trend naar meer zelfredzaamheid van inwoners en een terugtrekkende overheid. Van uw raad kan in voorkomende gevallen worden verwacht dat u meedenkt met initiatieven en daaraan (binnen de kaders) ruimte geeft. Omdat het gaat om zowel de ontwikkeling en de inrichting, als om de bescherming en het behoud van de leefomgeving, moet uw raad telkens alle belangen zien, beschermen en afwegen. Uw raad heeft een verantwoordelijkheid om ruimte te bieden aan initiatieven, maar ook om op te komen voor de belangen van betrokkenen en mogelijke tegenstanders. In het onlangs door u vastgestelde participatiebeleid is hier al een voorschot op genomen.

Opleidingen

Er zijn voorbereidingen getroffen voor een opleidingsprogramma dat in 2021 tot uitvoering wordt gebracht. In dit opleidingsprogramma is ook een onderdeel opgenomen voor uw raad. Deze activiteit is gepland in het eerste kwartaal van 2021. De invulling van het opleidingsprogramma wordt in overleg met u afgestemd op de behoefte van uw raad.

Overig

Naast deze 'majeure' onderwerpen is de komst van de Omgevingswet ook van invloed op:

De legesverordening

Door de invoering van de Omgevingswet zijn er behalve redactionele (aanpassen aan de definities van de Omgevingswet) ook inhoudelijk wijzigingen door te voeren in de legesverordening. In het kader van de Omgevingswet kan bijvoorbeeld weer leges worden geheven over milieugerelateerde omgevingsvergunningen. De bouwtechnische toets en de ruimtelijke toets voor bouwinitiatieven worden van elkaar losgehaald. Een herziene legesverordening zal u eind volgend jaar ter vaststelling worden aangeboden.

De Verordening Nadeelcompensatie

Het begrip planschade uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) keert niet terug in de Omgevingswet. De planschaderegeling is namelijk onderdeel van de regeling Nadeelcompensatie die wordt opgenomen in de Omgevingswet. Tussen de planschaderegeling en de regeling nadeelcompensatie bestaan verschillen waardoor de verordening moet worden aangepast. De aangepaste verordening wordt u in het vierde kwartaal van 2021 ter vaststelling aangeboden.

Mandatering

De bestaande mandateringen dienen in ieder geval redactioneel aan de Omgevingswet te worden aangepast. Bovendien dienen eventueel nieuw te verlenen mandaten te worden vastgesteld. Deze aangepaste mandaatregelingen zullen in het vierde kwartaal van 2021 worden vastgesteld.

Verordening kwaliteit VTH

Provincies en gemeenten zijn verplicht een verordening te hebben waarin de kwaliteit voor VTH-taken wordt geborgd. Er wordt een onderzoek gehouden naar in hoeverre de Omgevingswet van invloed is op het gestelde in deze verordening. Afhankelijk van de uitkomsten zal een herziening van deze verordening ter vaststelling aan uw raad worden aangeboden. Dit zal uiterlijk in het vierde kwartaal van 2021 plaatsvinden.

Afspraken met ketenpartners

Er dienen met de Omgevingsdienst en andere relevante ketenpartners (indien nodig) afspraken gemaakt te worden over onder meer de volgende aspecten:

- werkprocessen: welke dienstverlening door de ketenpartners sluit aan bij de nieuwe integrale en digitale werkprocessen van de gemeente;
- herziening mandatering;
- herziening financiële arrangementen

De herziene afspraken met de Omgevingsdienst en andere relevante ketenpartners zullen u na de zomer van 2021 worden aangeboden.

Het programma

Een ander belangrijk instrument dat de Omgevingswet introduceert is het programma. Het programma kan worden ingezet om doelstellingen en ambities die zijn opgenomen in de omgevingsvisie te realiseren. In het vierde kwartaal van 2021 zal uw raad nader worden geïnformeerd over dit programma en hoe dit instrument kan worden ingezet.

Werk met werk

We willen de invoering van de Omgevingswet koppelen aan ontwikkelingen en/of producten waaraan we werken. Dit komt de herkenbaarheid ten goede, en draagt bij aan het leren werken in de geest van de Omgevingswet. In de onderstaande tabel wordt een niet limitatief overzicht gegeven van 'lopende' producten en ontwikkelingen en hun relatie met de Omgevingswet. De tabel is tegelijkertijd een hulpmiddel om het onderscheid tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan enigszins te verduidelijken.

Product / ontwikkeling	Relatie tot Omgevingswet
Masterplan In de Bogaard	Wordt onderdeel omgevingsplan
Ontwikkeldkader Havenkwartier	Wordt onderdeel omgevingsplan
Ontwikkeldkader Kesslerpark	Wordt onderdeel omgevingsplan
Visie Landgoederenzone (2002)	Wordt onderdeel omgevingsvisie
Mobiliteitsvisie	Wordt onderdeel omgevingsvisie
Economische visie	Wordt onderdeel omgevingsvisie
Visie warmtetransitie	Wordt onderdeel omgevingsvisie
Bestemmingsplannen	Worden omgevingsplan
Beheersverordeningen	Worden omgevingsplan
Participatienota (recent vastgesteld)	Is basis voor de wijze waarop de verplichte participatie wordt toegepast bij opstellen omgevingsplan en omgevingsvisie

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

In de begroting 2021 is voor de invoering van de Omgevingswet een budget van circa € 190.000 beschikbaar. Na contacten met andere gemeente stellen we onszelf de vraag of dit toereikend is voor de kosten die we in 2021 maken, zoals voor het realiseren van het Omgevingsplan c.a. en de kosten voor de (voorbereiding) van het opstellen van een Omgevingsvisie. Door de VNG is inmiddels bij het Rijk aandacht gevraagd voor de invoeringskosten van de Omgevingswet en de compensatie daarvan. We proberen kosten te dekken binnen bestaande budgetten, bijvoorbeeld door verbinding te zoeken met bestaande activiteiten en producten. Mocht dit niet voldoende slagen dan zullen we hier via de eerste halfjaarrapportage van 2021 op terugkomen.

Wij hebben alle onderwerpen die in 2021 ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet aan u worden voorgelegd, samengebracht in de bijlage 'spoorboekje raad en omgevingswet'. Hierbij is ook een concept planning gevoegd. Dit overzicht vormt de basis voor het betrekken van de raad bij de invoering van de Omgevingswet.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester (wnd),

P.M. Schuit

mr.drs. G.A.A. Verkerk

Bijlage(n): Spoorboekje raad en omgevingswet